

DIAGNOSTIKA VE SPECIÁLNÍ PEDAGOGICE Z HLEDISKA VÝVOJE

dospívání, dospělost

Diagnostika školního věku a dospívání

Mezi hlavní oblasti diagnostiky v tomto období patří **diagnostika specifických poruch učení.**

- Komplexní diagnostika je realizována v odborných zařízeních, je to však nejčastěji pedagog, kdo první upozorní na problémy.
- Odborná pracoviště pak určí konkrétní poruchy učení.

Specifické poruchy učení

poruchy způsobující problémy v rámci vzdělávacího procesu, kdy postižení projevují nedostatečně rozvinuté schopnosti, což jim způsobuje výukové obtíže

- Diagnostika specifických poruch učení probíhá ve velké většině případů v pedagogicko-psychologické poradně na doporučení učitele.
- Dítě je na první pohled šikovné, ale v určité sféře školního fungování se mu nedaří.

- Vyšetření samotné se skládá ze všeobecných testů inteligence, percepce, laterality, vyšetření koordinace, pozornosti.
- Dále se pracuje se specifickými testy určenými pro konkrétní poruchy, na které se objevilo podezření (zkouška čtení, psaní, matematických schopností).
- Při diagnostice se samozřejmě pracuje i s informacemi od učitelů, rodičů, z rodinné anamnézy.

- Pokud se u dítěte prokáže porucha učení, následuje úprava studijního plánu, která většinou znamená určitou změnu v hodnocení dítěte v konkrétním předmětu (dysortografie nehodnocené diktáty).

ADHD

- ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorders – hyperaktivita s poruchou pozornosti)
- ADD (Attention Deficit Disorders – porucha pozornosti).
- Děti, které trpí hyperkinetickým syndromem s poruchou pozornosti jsou nepozorné, aktivní a impulzivní v míře, která není přiměřená jejich mentálnímu věku a pohlaví.

- Diagnózu ADHD není zcela snadné určit.
- Je totiž závislá na několika vzájemně souvisejících faktorech.
- Příznaky ADHD lze rozdělit do tří kategorií - **příznaky nepozornosti, hyperaktivity a impulzivity**

Porucha pozornosti

- snadno se rozptýlí (pohled z okna nebo nepořádkem na pracovním stole)
- pracují rychle, ale povrchně, nekontrolují si svou práci, dělají mnoho chyb z nepozornosti (diktáty - vynechávání písmen)
- školní výkon i prospěch nevyrovnaný
- známky horší, než odpovídá jejich inteligenci.

Hyperaktivita

- nápadná pohyblivost a neklid
- děti nedokážou delší dobu klidně sedět, vrtí a houpou se na židli, opakovaně padají ze židle, vstávají, pobíhají od jedné věci ke druhé a u žádné z nich dlouho nevydrží
- během školního vyučování vstávají a procházejí se po třídě. Lezou po nábytku, skáčou po lavicích
- bývají hlučné, upovídané, doplňují výklad učitele poznámkami

Impulzivita

- Impulzivita u dětí s ADHD znamená, že spoustu věcí dělají ve chvíli, kdy je to právě napadne, bez ohledu na okolnosti
- „nejdříve něco udělají a pak teprve přemýšlí“
- obtížně se ovládají, všechno chtějí mít a dělat hned, reagují zbrkle, skáčou do hovoru dětem i dospělým
- během vyučování překřikují ostatní, vyrušují bez přihlášení, nerespektují, že je učitel nevyvolal. Těžce nesou různá omezení.

Diagnostika v období dospělosti

- Jedním z nejdůležitějších úkolů diagnostiky je **prognóza do budoucna** a na jejím základě navrhnout vhodný způsob **rekvalifikace a resocializace**.
- Diagnostika se zde zaměřuje na oblast motoriky, rozumových a komunikačních schopností, na oblast sebeobsluhy.
- Využíváme klinické i testové metody, s ohledem na možnosti jedince.

- Důležitost diagnostiky tohoto období je zejména z hlediska **získaných zdravotních postižení** (v důsledků sportovních úrazů, autohavárii atd..).
- Následkem bývá postižení mozku a následné pohybové postižení, poměrně časté bývá i poškození či ztráta zraku.

- Následek úrazu se také může projevit úbytkem rozumových schopností (demence) a narušenou komunikační schopností
- Také může dojít k degenerativním onemocněním (roztroušená skleróza), onkologické choroby, chronické choroby, v poslední době také mozkové příhody.